

KUNNALLINEN TUNTIPALKKAISEN HENKILÖSTÖN TYÖEHTOSOPIMUS 2003–2004

---

6 § TYÖAIKA

3 Työaika keskeytymättömässä kolmivuorotyössä

3.1 Soveltamisala ja säännöllinen työaika

Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan työaikalain 6 §:n mukaisesti järjestettyyn työhön, jota suoritetaan kaikkina vuorokauden tunteina viikon jokaisena päivänä ja jossa työvuoron ja vuorokauden säännöllisen työajan pituus on 8 tuntia ja keskimäärin 36 tuntia viikossa enintään vuoden pituisena ajanjaksona ja jossa työvuorot säännöllisesti vaihtuvat ja määräajoin muuttuvat.

3.2 Vuosityöaika

Vuosityöaika määräytyy vuosiloman pituuden mukaan seuraavasti:

Vuosilomaoikeus	Vuosityöaika
28 vuosilomapäivää	1678,4 tuntia = 209,8 työvuoroa
30 vuosilomapäivää	1664,0 tuntia = 208,0 työvuoroa
38 vuosilomapäivää	1606,4 tuntia = 200,8 työvuoroa

Jos vuosiloman pituus ylittää tai alittaa edellä mainitut vuosiloman pituudet, vuotuinen työaika on kutakin ylittävää vuosilomapäivää kohden 7,2 tuntia edellä mainittuja vuosityöaikoja lyhyempi ja vastaavasti alittavaa vuosilomapäivää kohden 7,2 tuntia pitempi.

Työaika tasoittuu edellä mainittuihin vuosityöaikoihin viidessä vuodessa.

Vuosityöajat koskevat vain koko tasoittumisjakson keskeytymätöntä kolmivuorotyötä tekeviä.

3.3 Työvuorokauden ja työviikon alkaminen

Työvuorokausi alkaa aamuvuoron alkaessa ja työviikko maanantaina aamuvuoron alkaessa.

3.4 5-vuorojärjestelmä

Keskimäärin 36 tunnin viikoittainen työaika toteutetaan 5-vuorojärjestelmällä, tarpeen vaatiessa käytetään 4-vuorojärjestelmää.

Työntekijälle annetaan viikoittaisen vapaa-ajan ja viikon toisen vapaapäivän lisäksi seitsemää säännöllisenä työnä tehtyä työvuoroa kohden yksi ylimääräinen (8 tunnin) vapaapäivä työajan tasaamiseksi keskimäärin 36 tuntiin viikossa vuoden aikana. Viikoittainen vapaa-aika, viikon toinen vapaapäivä ja ylimääräinen vapaapäivä on sisällytettävä vuosittain laadittavaan 5-vuorojärjestelmään.

Kalenterivuoden aikana tilapäisesti keskeytymättömässä kolmivuorotyössä olevalle työntekijälle annetaan ylimääräisiä vapaapäiviä edellä 2 momentissa sanotuin tavoin.

Ylimääräisten vapaapäivien antamisajankohdista sovitaan paikallisesti.

Soveltamisohje

5-vuorojärjestelmässä yhtä työtä hoitaa 5 henkilöä. Heistä 3 on työssä vuorokauden aikana ja 2 vapaapäivillä.

Vuosilomat kiertävät.

5-vuorojärjestelmä rakentuu seuraavaan työtuntilaskelmaan:

Mikäli laitos käy koko vuoden keskeytymättömässä kolmivuorotyössä, on vuotuinen käyntiaika

$$365 \times 24 \text{ tuntia} = 8760 \text{ tuntia}$$

5-vuorojärjestelmässä yhden vuoron vuotuinen työaika on

$$8760 \text{ tuntia} : 5 = 1752 \text{ tuntia eli } 219 \text{ työvuoroa}$$

Koska koko tasoittumisjakson keskeytymättömässä kolmivuorotyössä työskentelevälle työntekijälle on sovittu vuosiloman pituudesta riippuva vuosityöaika, merkitään esimerkiksi työntekijälle, jonka vuosilomaoikeus on 30 työpäivää ja vuotuinen työaika 1664 tuntia työvuoroluettelon työvuoron sijaan vapaata seuraavasti:

$$1752 - 1664 = 88 \text{ tuntia} = 11 \text{ vapaavuoroa eli vuotuinen työvelvoite on yhteensä } 219 - 11 = 208 \text{ työvuoroa.}$$

Vastaavasti, jos vuosityöaika on 1678,4 tuntia tai 1606,4 tuntia, vapaavuoroja merkitään seuraavasti:

$$1752 - 1678,4 = 73,6 \text{ tuntia. } 72 \text{ tuntia} = 9 \text{ vapaavuoroa, joten vuotuinen työvelvoite on yhteensä } 219 - 9 = 210 \text{ työvuoroa. Jäljelle jäävä } 1,6 \text{ tunnin vapaavelka tasoitetaan viiden vuoden kuluessa.}$$

$$1752 - 1606,4 = 145,6 \text{ tuntia. } 18 \text{ vapaavuoroa} = 144 \text{ tuntia, joten vuotuinen työvelvoite on yhteensä } 219 - 18 = 201 \text{ työvuoroa. Jäljelle jäävä } 1,6 \text{ tunnin vapaavelka tasoitetaan 5 vuoden kuluessa.}$$

Työvuoroluettelo laaditaan käyttäen 20 vuorokauden jaksoja. Kussakin jaksossa on 12 työvuoroa sekä 8 vapaapäivää. Näin laaditussa työvuoroluettelossa tulee kunkin työntekijän viikoittaiseksi keskimääräiseksi työajaksi 33,6 tuntia, joka saadaan kun viikon käyntitunnit jaetaan työntekijöiden lukumäärällä eli $168:5 = 33,6$ tuntia. Koska viikon keskimääräisen säännöllisen työajan tulee olla 36 tuntia jää keskimääräiseksi työntekijäkohtaiseksi "työvelaksi" 2,4 tuntia viikossa. Edellä mainitun vuoksi vuosilomat sijoitetaan työvuoroluettelon sekä työvuorojen että vapaapäivien päälle siten, että vuotuiset työajat toteutuvat. Vuotuisen työajan tasoittumiseksi saattaa olla tarpeen teettää täytevuoroja.

Työvuoroluettelo, loman sijoittamista ja kiertoa koskevat mallit ovat tämän liitteen lopussa.

Keskeytymättömän kolmivuorotyön yleiset edellytykset täyttävät muunkinlaiset työvuoroluettelot ovat mahdollisia.

3.5 Kolmivuorotyölisä ja sen maksaminen

Keskeytymätöntä kolmivuorotyötä tekeväälle työntekijälle suoritetaan jokaiselta tässä työaikamuodossa työskentelemältään säännöllisen työajan tunnilta kolmivuorotyölisä, jonka suuruus on 7,4 % työntekijän 19 §:n 6.1 kohdan mukaisesta keskituntiansiosta.

Ansaitut lisät maksetaan palkkakausittain. Paikallisesti voidaan sopia muusta maksamisajankohdasta käytettävän vuorojärjestelmän tarpeiden mukaan.

Kolmivuorotyölisää ei kuitenkaan makseta sellaiselle työntekijälle, joka on tasoittumisjakson aikana työskennellyt keskeytymättömässä kolmivuorotyössä vähemmän kuin 7 työvuoroa.

Kolmivuorotyölisää ei myöskään makseta 3.6 kohdan mukaisilta poissaoloajoilta.

3.6 Työajan veroiset poissaolot

Keskeytymättömässä kolmivuorotyössä tehdyksi säännöllisiksi työvuoroiksi lasketaan vuosilomaa lukuun ottamatta sellaiset poissaolopäivät, joilta työntekijällä on oikeus palkkaan sekä kerrallaan enintään 7 kalenteripäivän pituiset työnantajan luvalla pidetyt palkattomat poissaolopäivät.

3.7 Muussa työaikamuodossa työskentelyn vaikutus vuosityöaikaan

Vuosityöaikaa pidennetään 1 työvuorolla (8 tunnilla) jokaista muussa työaikamuodossa työskenneltyä 136 tuntia kohti.

3.8 Vuoroylityö ja vuorolisätyön määritelmä ja niiden korvaaminen

Vuoroylityötä on työ, jota tehdään tasoittumisjakson aikana vuorolisätyön lisäksi ja joka ei ole vuorokautista ylityötä.

Vuoroylityöltä maksetaan 100 %:lla korotettu tuntipalkka.

Vuorolisätyöksi katsotaan työvuoroluettelon mukaisina vapaapäivinä tehdyt työtunnit, joita ei ole ennalta merkitty täytevuroiksi ja jotka eivät ylitä 104 tuntia tasoittumisjakson kuluessa.

Vuorolisätyöajalta maksetaan 65 %:lla korotettu tuntipalkka.

3.9 Työvuoroluettelo

Työvuoroluetteloa on noudatettava, jollei ole perusteltua syytä sen muuttamiseen. Muutokseen on pyrittävä mikäli mahdollista hankkimaan asianomaisen työntekijän suostumus ja asiasta on joka tapauksessa mahdollisimman pian ja olosuhteisiin soveltuvalla tavalla ilmoitettava sille, jota muutos koskee.

Jos työntekijä pakottavan esteen vuoksi ei voi saapua vuorollaan työhön, hänen on mahdollisimman pian saatettava asia esimiehensä tietoon. Työvuorosta pois jäävän tai jääneen tilalle pyritään saamaan ensisijaisesti muu kuin työvuoronsa juuri lopettanut työntekijä.

3.10 Vuosiloma

Työntekijä, joka työskentelee pysyvästi keskeytymättömässä kolmivuorotyössä ja jonka työaika määräytyy vuosityöaikaan ansaitsee täysimääräisen vuosiloman.
